БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
НАЦИОНАЛЕН ИНСТИТУТ ПО
ГЕОФИЗИКА, ГЕОДЕЗИЯ И ГЕОГРАФИЯ
№ 624 / 23.11. 2026 г.
СОФИЯ

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р инж. Красия Колчева – член на научното жури
в конкурс за заемане на академична длъжност "**доцент**"
по професионално направление 4.4. Науки за Земята,
научна специалност: „Хидрология на сушата и водните ресурси“

Настоящото становище е изготвено на основание на Заповед на Директора на НИГГГ-БАН № 56/17.09.2026 г. и решение на заседанието на научното жури от 19.10. 2026 г. То е съобразено с изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за неговото прилагане (ППЗРАСРБ) и Правилника на НИГГГ – БАН по ЗРАСРБ. Становището е съставено от три части и заключение.

I. Изисквания към кандидата

Във връзка с обявения от Научния съвет на НИГГГ и обнародван в Държавен вестник, брой 71 / 07.08.2026 г. конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ по професионално направление 4.4. Науки за Земята и специалност „Хидрология на сушата и водните ресурси“ за нуждите на „Център по хидрология и водно стопанство“ е заявил участие един кандидат – гл. асистент д-р Петя Георгиева Захариева.

През 2010 г. Петя Захариева завършва средното си образование в Частна професионална гимназия по икономика и търговия – гр. Пловдив със специалност „Банково дело“. Захариева продължава образованието си в Аграрен университет – Пловдив, където в периода от 2010 г. до 2014 г. придобива образователно-квалификационна степен (ОКС) „бакалавър“ по специалност „Аграрна икономика“, а в периода от 2014 г. до 2016 г. – образователно-квалификационна степен (ОКС) „магистър“ по специалност „Екология на селищни системи“. От 2019 г. до 2022 г. Зхариева е редовен докторант в същия университет и разработва и защитава дисертационен труд на тема „Съдържание на тежки метали в риби и техни паразити от река Дунав – екология и биоиндикация“ под ръководството на проф. д-р Диана Кирин. На 21.12.2022 г. Петя Захариева получава образователна и научна степен (ОНС) „доктор“ по специалност „Екология и опазване на екосистемите“.

Петя Захариева започва научноизследователската си дейност в Аграрния университет – Пловдив, където в периода 2022–2025 г. (по НП „Млади учени и постдокторанти – 2“) работи по два проекта за изследване на паразитите и паразитните съобщества на риби от реките Луда Яна и Мечка и оценка на екологичното състояние на водите на р. Мечка. От август 2023 г. Захариева заема академична длъжност „главен асистент“ в „Център по хидрология и водно стопанство“ към Национален институт по геофизика, геодезия и география при Българска академия на науките (НИГГГ-БАН) и работи по: оценка на екологичното състояние на водните екосистеми на основата на биологични елементи за качеството макрозообентос и макрофити; паразити и паразитни съобщества на риби; биоиндикация; замърсяване на повърхностните води с тежки метали и металоиди; циркулация на тежки метали и металоиди във води,

седименти, риби, паразити, макрозообентос, макрофити.

Представените от кандидата документи са в съответствие с нормативните изисквания за заемане на АД „доцент“. Поради липсата на процедурни нарушения кандидатът гл. ас. д-р Петя Георгиева Захариева се допуска за участие в конкурса за заемане на АД „доцент“ по професионално направление 4.4. Науки за Земята и научна специалност „Хидрология на сушата и водните ресурси“.“.

II. Изисквания към научноизследователската и научно-приложната дейност

Анализът на представената от гл. ас. д-р Петя Захариева за конкурса научна продукция след придобиването на образователната и научна степен „доктор“, предвид изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на НИГГГ-БАН, показва следното:

➢ **По група показатели „В“** са представени общо 15 научни труда (включително един самостоятелен). Две от публикациите са в списания, реферирани и индексирани в Scopus – Helminthologia (издание на Словашката академия на науките) и списанието с отворен достъп Fisheries & Aquatic Life, попадащи съответно в квартили Q3 и Q4 за 2023 г. Седем публикации са в издания на Университета по агрономически науки и ветеринарна медицина в Букурещ от международната конференция „Agriculture for Life, Life for Agriculture“, индексирани в Web of Science с импакт-фактор (IF) и квартил Q4 (2021 и 2023 г.). Научните изследвания в тази група са в три основни тематични направления: *екотоксикология и биоакумулация на тежки метали* – изследване съдържанието на кадмий (Cd) във води, седименти и тъкани/органи на риби (уклей, скобар и платика) и циркулацията на Cu, Cd и As в системата води – седименти – Chondrostoma nasus – Contracaecum sp. (ларви) в р. Дунав (биотоп Куделин); *хелминтофауна и откриване на нови видове и местообитания* – видов състав и инвазията на хелминтите при риби от р. Дунав (вкл. нови данни за хелминтофауната на дунавската скумрия и три вида попчета) и р. Луда Яна, и нови видове хелминти и местообитания (биотопи Кошава и Куделин); и *биологичен мониторинг и оценка на биологичните елементи на качество* (макрозообентос, паразити и паразитни съобщества на Barbus petenyi) на река Осъм (ново местообитание за откритите пет вида хелминти). По групата показатели „В“ сумарният брой точки е 147 при изискван 100.

➢ **По група показатели „Г“** са представени общо 21 публикации. От тях пет са в списания, индексирани в Scopus с квартили Q3 и Q4 (2024 и 2025 г.), а дванадесет (включително една под печат) – в индексираните в Web of Science (Q4 за 2024, 2025 и 2026 г.) сборници на международната конференция „Agriculture for Life, Life for Agriculture“ (Букурещ). Останалите две публикации са една в издание, реферирано в базата данни EBSCOhost (от международна конференция в Сърбия, 2021 г.) и една от Юбилейната научна конференция „80 години Аграрен университет – Пловдив“ и една статия в сп. „Проблеми на географията“ (издание на НИГГГ–БАН). Тематичният обхват на трудовете в тази група обхваща следните направления: *нови данни за хелминти, гостоприемници и местообитания* – видово разнообразие, хелминтни съобщества и показатели на инвазия в р. Дунав (биотопи Куделин, Ново село, Кошава и Ясен), с установяване на ново местообитание за седем вида ендохелминти при речния кефал (Куделин) и нови гостоприемници за установени видове хелминти в три пункта на р. Луда Яна

(Попинци, Свобода и Черногорово); *паразитни и рибни съобщества и видово разнообразие* – ихтиофауната и паразитофауната в р. Дунав (биотопи Кошава, Куделин и Ново село), р. Арда (биотоп Поточница), р. Стряма (при селата Песнопой, Ръжево Конаре и Стряма) и р. Луда Яна (биотопи Свобода и Пазарджик, с установени нови местообитания съответно за пет и три вида паразити); *мониторинг и оценка екологичното състояние на повърхностни води* по макрозообентос на реките Боровица (Ненково), Луда Яна (Попинци), Чепеларска (Катуница), Мечка (Леново, Поройна, Първомай), Първенецка (Първенец) и Каялийка (Езерово, Бодрово, Върбица, Скобелево), както и мониторинг и оценка качеството на подземни води в района на Пловдив. Публикация Г7-8 - Patronov, G., Kirin, D., Zaharieva, P., Zaharieva, R., Kuzmanova, D., 2025. Chemical state and ecological assessment of atmospheric air quality не е по тематиката на обявения конкурс, поради което общата сума за гурапа „Г“ се намалява с 12 точки и става 227.

➢ **По група показатели „Д“** – Съгласно приложената справка, Захариева, отчита общо 22 цитирания, от които 19 са в научни издания, реферирани и индексирани в Scopus и Web of Science. Общият брой точки по тази група показатели е 104, вкл. пет точки за рецензирана статия от Захариева в издание под Scopus с Q3.

Гл. асистент д-р Петя Захариева дефинира научни приноси в следните направления, а именно: изследвания на ихтиофауната и рибната паразитофауна на речни екосистеми, концентрациите и циркулацията на тежки метали и металоиди във водите, седиментите и биологичните елементи на речните екосистеми, извършване на екологичен мониторинг на речните води по биологични елементи за качество (БЕК) и мониторинг на подземни води и научно-приложни за установяване на превишения на тежки метали и металоиди, определяне на нови биоиндикатори и разширяване на Националната система за екологичен мониторинг (НАСЕМ) с нови пунктове.

Предвид гореизложеното гл. ас. д-р Петя Захариева надвишава количествените критерии по посочените в ЗРАСРБ и Правилника на НИГГГ-БАН група показатели. Извън изискванията, съгласно автобиографията, кандидатът има участия и в редица научноизследователски проекти, като: „Мониторинг на повърхностни и карстови води в избрани водосбори от басейна на река Марица (Средно течение)“, финансиран по Договор № Д01-321/30.11.2023 г. с предмет „Национален геоинформационен център“, обект от НПКНИ 2020-2027 г. и възложител МОН, 2024–2026 г.; Проект по ННП Критични и стратегически суровини за зелен преход и устойчиво развитие, по договор № Д01-206/08.11.2024 г. с Тема: АБР-ННП: РП I.6.2. Мониторинг, анализ и оценка на антропогенното въздействие върху качественото състояние на повърхностни води и сладководни екосистеми вследствие на добива и преработката на стратегически и критични суровини“, 2024–2029 г.; и „Оценка на риска от използването на риби от язовири с различен тип и антропогенни натоварвания“ към ЦНИТТЗИС при АУ-Пловдив, 2025–2027 г. Захариева, предвид представевните публкации, има участия в предимно в ежегодната научна конференция „Agriculture for Life, Life for Agriculture“, провеждана в Букурещ - Румъния.

III. Мнения, критични бележки и препоръки

По представената конкурсна документация имам бележки относно справките за изпълнение на минималните национални изисквания на НИГГГ, както и за научно-научноприложните приноси. Предвид отпадането на публикация Г7-8 в справката за минималните изисквания, следва да се коригира общият брой точки за група „Г“ и сумарно за всички групи показатели – съответно на 227 и 528. Макар справката за приносите да отразява задълбочена изследователска работа с безспорна научна и приложна стойност, тя е твърде обемна и описателна. Поради това се нуждае от редакторско прецизиране и обобщаване на формулировките, така че новото знание за опазване на водите и свързаните с тях речни екосистеми да бъде изведено по-ясно и кратко.

Считам, че като научен работник Петя Захариева има експертиза по съответстващи на научна специалност „Хидрология на сушата и водните ресурси“ тематики, като оценяване екологичното състояние/потенциал на повърхностни води по основните БЕК и съдържанието на тежки метали и металоиди във води, седименти, риби и паразити, в контекста на устойчивото опазване и управление на водните ресурси.

Заключение

Проверката на представените материали за конкурса не констатира нарушения в процедурата. Спазени са изискванията по чл. 24 (1), т.1, т.3, т.4, т.5, (2) и чл. 26 (1) от ЗРАСРБ, чл. 53 (1), т.1, т.3, т.4, т.5 и чл. 54 от ППЗРАСРБ чл. 54, т.1, т.4, т.5, т.6 и чл. 55 (3) т.2 от Правилника на НИГГГ – БАН по ЗРАСРБ.

На база запознаване с документите на кандидата за конкурса и оценка на представените от него публикации, цитирания и приноси по чл. 27 (3), (4) от ЗРАСРБ, предлагам на уважаемото Научно жури да предложи на Научния съвет на НИГГГ гл. асистент д-р Петя Георгиева Захариева **ДА ЗАЕМЕ** академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 4.4. Науки за Земята и научна специалност „Хидрология на сушата и водните ресурси“ в „Център по хидрология и водно стопанство“ към НИГГГ - БАН.

Дата: 20.11.2026 г. **ЧЛЕН НА НАУЧНОТО ЖУРИ:**

/доц. д-р инж. Крася Колчева/